

OBSAH

PŘEDMLUVA IVETY RADIČOVÉ: DEMOKRACIE – PERMANENTNÍ VÝZVA	7
ÚVOD, ANEB „DEMOKRACIE: DNES NEUMÍREJ“	19
I. „V ZÁJMU VŠEHO LIDU“	25
I.1 Etapy transformace demokracie	27
I.2 Krátký vhled do dějin myšlení o demokracii.	32
I.3 Společenské nerovnosti: Podmínka, nebo překážka demokracie?	41
I.4 Definice demokracie: moc, lid a jeho reprezentanti	47
II. SMYSL LIBERÁLNÍ DEMOKRACIE	73
II.1 Demokracie s „liberálním“ přívlastkem.	74
II.2 O výchově k demokracii a demokratickému občanství.	85
III. DEMOKRACIE V KRIZI	93
III.1 Úvahy o krizi demokracie ve 30. letech 20. století v Československu . .	94
III.2 Současná „krize demokracie“.	100
III.3 Krize demokracie 70. let a Trilaterální komise	105
III.4 Oligarchizace a výzvy demokratické legitimacy	107
IV. PROCEDURÁLNÍ PŘÍSTUPY K DEMOKRACII	127
IV.1 Schumpeter: demokracie jako procedura	130
IV.2 Bobbiova minimální teorie demokracie	135
IV.3 Kritika procedurálního modelu.	136

V. PLURALISMUS, NEOPLURALISMUS A POLYARCHIE	141
V.1 Laski a evropský pluralismus	142
V.2 Americký pluralismus	146
V.3 Kritika pluralismu	152
V.4 Neopluralismus: Dahlova a Lindblomova „polyarchie“	154
V.5 Kritika polyarchie	165
VI. PARTICIPATIVNÍ DEMOKRACIE	167
VI.1 Co znamená „občanská participace“	168
VI.2 Expanzivní demokracie	176
VI.3 Participativní demokracie nahlížená teoretickou optikou	179
VI.4 Kritika participativní demokracie	190
VI.5 Barberova „silná“ demokracie	193
VII. DELIBERATIVNÍ DEMOKRACIE	199
VII.1 Na počátku byl Habermas	203
VII.2 Proudý a tradice v deliberativní demokracii	211
VII.3 Kritika deliberativních přístupů	217
VIII. TEORIE EPISTEMICKÉ DEMOKRACIE A VEŘEJNÁ VOLBA	227
VIII.1 Epistemická demokracie	229
VIII.2 Condorcetův teorém poroty, zázrak agregace a Hongova-Pageova věta o diverzitě	238
VIII.3 Downsova ekonomická teorie demokracie	242
VIII.4 Volby, hlasování a demokracie u W. H. Rikera	246
IX. RADIKÁLNĚDEMOKRATICKÝ PROUD	251
IX.1 Agonistický pluralismus	256
IX.2 Demokracie podle C. Schmitta: inspirační zdroj agonistického pluralismu	263
IX.3 Exkurs: Kelsenovo pojetí demokracie	271
IX.4 Funkcionální a averzivní demokracie	276

X. BRÁNÍ SE DEMOKRACIE	281
X.1 Obrana demokracie v českých a slovenských soudních judikátech	282
X.2 Loewensteinovo „klasické“ pojetí	288
X.3 Námitky a kritika vůči bojeschopné demokracii	293
XI. POSTDEMOKRACIE	295
XI.1 Postdemokracie podle Havla a Crouche	299
XI.2 Rortyho postdemokracie	305
XI.3 Sheldon Wolin: demokratické vládnutí v době globálních korporací	306
XI.4 Rancière: demokracie a neshoda	314
XII. DEMOKRATICKÉ MODELÝ POHLEDEM KOMPARATIVNÍ POLITOLOGIE	321
XII.1 Konsociační a konsensuální demokracie	323
XII.2 Delegativní demokracie	329
XII.3 Neliberální demokracie	334
XIII. VÝZVÝ PRO DEMOKRACII	341
XIII.1 Ekonomická demokracie	342
XIII.2 Asociativní a „obhajující“ demokracie	348
XIII.3 Monitorovaná demokracie	352
XIII.4 Kosmopolitní demokracie	356
ZÁVĚR	369
BIBLIOGRAFIE	373
SUMMARY	427
JMENNÝ REJSTRÍK	433